

Darbininkai visų šalių, vienyk-
tės! Jūs nieko nepralaimėsit,
tik retėžius, o laimėsit pasaulį!

Naujoji Gaitynė

Lietuvių Darbininkų Savaitraštis

METAI (VOL.) IX, NO. 13

220 LEONARD STREET, BROOKLYN, NEW YORK, KETVIRTADIENIS, KOVO (MARCH) 30, 1939

TEL. EVANS 7-1333

Išleina Kiekvieną Ketvir-
Pav. Kopijos Kaina 5
Metinė Prenumerata 21

Užsienio
Lietuviams Remti
Kaukas
LITHUANIA

ŽARIJOS

Mano Linkėjimas.
Savi Marškiniai.
Senas Paprotys.
Dvieju Draugu Nuomonė.

Rašo J. V. STILSON

Dar nespėjo išdžiūt popiera,
ant kurios Hitlerio atstovai pa-
sirašė mirties dekretą Klaipė-
dai, kaip Lietuvos teritorijai, o
jau Berlino ir kitų Vokietijos
miestų spauda šukauja apie vo-
kiečių persekiojimą Lenkijoje.

Taigi sekamas Hitlerio "žy-
gis į rytus" gal bus Lenkijos
padalinimas.

Mes, lietuviai, Lenkijos valsty-
bei simpatijų neturime. Ji lai-
ko pavergus net kelis milijonus
tautinių mažumų (ir Vilniaus
kraštą). Tačiau ir tokiems
tautinių mažumų "laisvinto-
jams," kaip Hitleris, tegalima
palinkėti tik to, kad jie kuo
greičiau nusišukuotų sprandus.

Kai kas manė, kad "Vienybė"
vyriausias bosas A. S. Trečiokas
išsiskubino į Lietuvą
Klaipėdos gelbėt.

Bet pati "Vienybė" ėmė ir
sugadino visą muziką. Ji (ko-
vo 23) rašo, kad Trečiokas iš-
dumė gelbėti savo privatinį biz-
nį.

Ir buk, žmogus, dušimtinis
patriotas, jeigu tavo draugai
nesuvaldo liežuvį.

Nežinau kodėl aš taip pamė-
gau Roko Mizaros raštus. Re-
tai kada iškenčiu jį necitavęs.
Kad ir dabar. Štai, "Laisvė"
kovo 24 d. skaitau:

"...verkia nunai mūs motu-
lė. Verkia sengalvelė. Pagailo
jai dukrelės, pagailo Klaipėdė-
lės. Pagrobė ją tarptautinis
banditas. Pagrobė nuožmusis
mažųjų tautų naikintojas; pa-
grobė šių dienų kryžiuotis, van-
dalas, hunas..."

"Ak tu, Nemunėli, ar vis dar
taip tykiai teki? Ir tu, motu-
le: ar tik ašaromis bandysi nuo
priešo gintis?" Ir taip toliau.

Kai žmogus teisingai ko nors
apgailėstauja, tai jį reikia pa-
guosti. Bet kaip čia senai ko-
munistai reikalavo vokiečių in-
kams teisės atskirti Klaipėdą
nuo Lietuvos? Dabar juk įvyko
tas, ko jų širdis gėdė!

Skaitant aukščiau cituotą Mi-
zaros lamentavimą, prisimena
tuos šermenų ceremonijas Lie-
tuvoje. Nežinau, ar tas papro-
ty dabar praktikuojamas, bet
senovėje budavo taip. Mirus
visų apieštam žmogui, kas nors
už pustuzinį kiaušinių ar kele-
tą smulkių pinigėlių pasamdy-
davo davatką, kad jį velionį
"apraudotų." Vienam kaime
tokia samdyta verkšlė, gavus
dešimtis kapeikų, šitaip gukčio-
jo:

"O tu Petreli, Petreli...
Tu guli, tai guli...
O tavo gaidelis...
Kaip stovi, taip stovi..."

P. Kriukelis "Vienybėje" (ko-
vo 23) protestuoja prieš tuos
smuklininkus, kurie savo įstai-
gose ant sienų laiko pakabinę
"tautos garbingų vyrų" paveik-
slus. Lietuvoje, mat, "tautos
vado" atvaizdą nukabinėti net
prasčiausios rusišios "barrui-
miai." Atėję stiklą alaus iš-
maukti vyrai, vietoj prieš vadą
nusilenkti, ant jo atvaizdo dar

Ispanų Dem. Respublika Sutriuškinta; Gen. Franko Armija Užėmė Madridą

**Laikinoji Vyriausybė Pasidavė Fašistams Besąly-
giniai; Laukiama Didelio Teroro Visoj Iki Šiol
Lojalistų Rankose Buvusioj Ispanijos Teritori-
joj; Generolai Miaja ir Casado Pabėgo Valen-
cijon; Sostinę Frankistai Užėmė Be Mušio**

MADRID. — Kovo 28 d. Ispanijos senoji sostinė Madridas, be jokio mušio ir be jokių sąlygų, pasidavė generolui Franko. Jo kariuomenė, vadovaujama italų vienetų, išdidžiai įmaršavo miestą.

Idomu tas, kad nuo pat Franko sukilimo, pustučių metų atgal, Madride gyveno vadinama "penktoji kolumna" fašistų armijos, maišydamosi su gyven-tojais ir šukaudama už respubliką. Dabar visi tie kareiviai išlindo kaip žiurkės iš olų ir pasklido po miestą, šukaudami už Franką. Komunistų vadovaujama policija per visą karą gaudė "trockistus," bet tikrų respublikos priešų ji nematė.

Prieš įmaršimą Franko kariuomenės laikinoji vyriausybė išskėlė baltas vėliavas ant dviejų aukščiausių namų, kaip ženklą, kad jiniai priešintis nema-no. Bet pirmo automobilium pabėgo Valencijon vyriausias respublikos kariuomenės vadas, gen. Miaja ir apsigynimo tarybos galva gen. Casado.

Dabar, be abejo, toks pat likimas laukia ir Valenciją, pas-kutinį didelį miestą lojalistų rankose. Vilties jau nėra, kad lojalistai pajėgtų nors rimtai gintis.

Taigi respublikinės Ispanijos likimas tiesiog tragiškas. Ne

kepurę pasikabina. O kepurė-je—žinote—kartais buna v.sko. Protestas vietoje.

Štai jums dviejų draugų nuo-monės:

"Sovietų Sąjunga, J. Stalino lupomis, pareiškė, kad ji visuot-
tę gelbės ir padės agresorių aukoms.

"Ji padės, nes ji tvirčiausias fašizmo priešas ir jos žodis niekuomet nevirto kreiva prisie-
ka." (L. Pruseika, "Vilny" kovo 21 d., 1939.)

"Dar kartą reikia priminti draugams, kad pletkavojimus paliekame jų geriausiajam fabri-
kantui Pruseikai." (A. Bimba, "Laisvė" sausio 14 d., 1932.)

Draugas Kuodis "Laisvė" (kovo 21) praneša, kad Keistu-
tis Michelsonas vis tiek pasi-
liksias ALK Brooklyno sky-
riaus pirmininku. Tai kas, kad
SLA 38 kp. jį atšaukė, kaip sa-
delegatą. Girdi, jį išrinko sa-
vo delegatų "darbininkiško" Su-
sivienijimo jaunuolių kuopa.

Gal išrinks. Bet tas tik įro-
do, kad ALK Brooklyno skyriui
priekiau vien komunistai ir jų
įrankiai.

"Komunizmo tikslai riša kru-
von USSR (Sovietų Sąjungą) ir
J. V. (Jungtinės Valstijas)," ra-
šo Earl Browder "Daily
Worker" kovo 17 d.

Jeigu tas teisybė, tai išeina,
kad Rusija stoja už kapitaliz-
mą, o Amerika už komunizmą.
Kitaip sakant, Wall Strytas pri-
pažįstamas geriausiu Stalino
draugu. Kai kas tą jau senai
sakė.

Francijos Fašistai Jau Agituoja Už Sukilimą

PARYŽIUS. — Kaip tik ge-
nerolas Franko be mušio užė-
mė senąją Ispanijos sostinę
Madridą, tuojaus atkiuto ir
Francijos fašistai. Francijos
valdžia antradienį suareštavo
grupę suokabininkų, kurie, pa-
sirodė, yra ginkluoti. Iš kur jie
gavo ginklų, kol kas nežinoma,
bet jau eina gandai, jog kažin
kur dingo ginklai internuotų
Ispanijos lojalistų kareivių. O
monarchistų organas "Action
Francaise" tiesiog ragina rink-
ti aukas kontrrevoliucijai.

Lenkijoj Suareštuota Auštunos Moterys

VARŠAVA. — Pereitą antra-
dienį Bydgosz (Brombergo) po-
licija suareštavo auštunos mo-
teris, kurios skleidė gandus,
būk lenkai persekioja vokiečius.

Mat, Vokietijos spauda pir-
madienį paskelbė neva prane-
šimą iš Rydgoszės, būk lenkai
gatvėse muša vokiečių moteris
ir vaikus už kalbėjimą vokiškai.

Varšavoj taip pat siaučia
gandai, kad vokiečiai neužilgo
grobisį Dancigo koridorių. Vi-
soj Lenkijoj įvyksta budėjimo
mitingai ir renkama aukos ap-
sigynimo fondas. Sustiprini-
mui karinių jėgų, valdžia nuta-
rė užtraukti vidaus paskolą su-
moje 1,200,000,000 zlotų (\$225-
000,000).

Užmušta Marijona Jurgelionienė

CHICAGO. — Pereitą šešta-
dienį burių Chicagos pažangių
moterų automobiliumi važiuo-
jant Detroitan, kur ant rytojaus į-
vyko "Naujienu" dienraščio ju-
bilineinis banketas. Automobil-
lių vairavo Stasė Bernotaitė. A-
pie 12 val. dieną ties Kalama-
zoo, Mich., pravažiuojančio
traukinio garvežis trenkė į au-
tomobilį, beveik į šipulius jį
sudauždamas. Ant vietos tapo
užmušta Marijona Jurgelionie-
nė, o su ja važiuavę jos draugės
visos sužeistos: Stasė Bernotai-
tė, Adelė Nausėdienė ir Leono-
ra Nemčauskaitė. Pastarosios
nugabenta į ligoninę. Jurgelio-
nienės kūnas sekmadienį tapo
pargabentas į Chicago.

Si nelaimė yra skaudi visai
pažangiajai lietuvių visuome-
nei. Marija Jurgelionienė per
ilgus metus darbavosi socialis-
tiniam judėjime, o pastaraisiais
keliais metais, iki LSS pasitrau-
kimo iš Socialistų Partijos, ėjo
lietuvių socialistų sekretorės-
vertėjos pareigas. Nuo 1922
metų ji pradėjo dirbti "Naujie-
nose," iš pradžių kaip raštinės
tarnautoja, o paskui kaip to
dienraščio biznio reikalų vedėja
ir moterų skyriaus redaktorė.
Kiek pirmiau jina darbavosi
Imigrantų Globos Sąjungoje ir
ne vienas lietuvis ir kitas atei-
vis yra pasinaudojęs drg. Jur-
gelionienės pagalba.

Marija Jurgelionienė gimė
rugsėjo 26 d., 1887 metais,
Šiauliuose. Amerikon atvažia-
vo dar jaunutė ir čionai visą
laiką trisdešimt pažangiosios lie-
tuvių visuomenės tarpe.

Gyvu liko jos sunus, Vladas,
kuris dirba prie anglų laikra-
ščio Indianapolisje.

Lai bus lengva jai šios šalies
žemėlė!

Draugas.

Frakinės Rietenos CIO Vadovaujamoj Automobilistų Unijos Konvencijoj

**Lewis Atstovai Vėl Taiko Besivaidijančius Frak-
cionierius; Kiek Narių Turi Automobilistų Uni-
ja? Komunistai Manevruoja; Ką Darys Indus-
trinių Organizacijų Kongreso Vadas?**

CLEVELAND, Ohio. — Šį pir-
madienį, kovo 27, čia prasidėjo
konvencija tos automobilistų u-
nijos frakcijos, kuriai vadovau-
ja Industrinių Organizacijų
Kongresas. Konvencija buvo
atidaryta prie naujų frakcinių
rietenų atmosferos. Dabar—
"išvalius" Martino frakciją—
kova eina tarp kitų frakcijų,
butent: komunistų vadovauja-
mos Frankenstein frakcijos,
socialistų vadovaujamos Reu-
ther frakcijos ir CIO skirto
naujojo automobilistų unijos
prezidento Thomaso frakcijos.

Nusveriamą rolę tačiau lošia
komunistų ir socialistų frakci-
jos. Thomasiečiai savo išgany-
mo laukia pas CIO vadą John
L. Lewisa. Jie tiki, kad Lewi-
sui pagalios įgrįs tie vaidai ir
jisai darysiąs naujų parėdymų.
Pasakoje to—unijos vairs tek-
siaš Thomas šalininkams.

Sunku pasakyti, kaip ištikrų-
jų užsibaigs šitos rietenos. Aiš-
ku tiek: patys frakcionieriai
vargu susitarkys. Pavyzdžiui,
konvencijai dar neatsidarius
jau neturėta santaikos. Dieno-
tvarkio komisijoj iškilo vaidai,
kurie ėjo ir konvenciją atida-
rius, Komisijos nariai pasida-
lino lygiomis—penki vienoj,
penki kitų pusėj. Delei to vi-
su skubotumu turėjo atvykti į
konvenciją Philip Murray ir
Sidney Hillman. Atvykę jie
tuoj pradėjo derybas su kontro-
lės trokščiančiais frakcionieriais.
Bandoma jie sutaisyti. Rašant
šiuos žodžius, negalima perma-
tyt, ar Lewis atstovam pavyks
likviduoti tas frakcines riete-
nas.

"Išvalius" Martiną, komunistų
spauda skelbė, kad CIO va-
dovaujamoj automobilistų uni-
joj randasi nemažiau kaip 340-
000 "pilnateisių narių." Su
"trockistu" Martinu, girdi, einą
į 20,000 narių. Bet dabar buvo
paskelbtas unijos išdininko
George Addes raportas. Jis ro-
do, kad unijai dar neskilus jį
turėjo 197,800 duoklės moka-
nčių narių. Taigi, sunku dabar
spręsti, butent: kuri frakcija
ir kiek narių atstovauja. Patys
šios konferencijos vadai dabar
sako, kad čia atstovaujama tik
170,000 narių. Bet Martino ša-
lininkai tikrina, jog šioj kon-
vencijoj atstovaujama apie
100,000 narių.

Komunistų frakcija daro vi-
sokiausius manevrus. Jai neuž-
sileidžia kairiasparniškoji so-
cialistų frakcija. Komunistai
bandė dar nebaigus konvenciją
rinkti naujus viršininkus. Mat,
jie tikėjosi, kad pagalba mecha-
niškai sudarytos didžiumos pa-
vyks išrinkti saviškius. Bet ne-
pavyko. Murray ir Hillman ko-
munistų propoziciją atmetė. So-
cialistai vėl reikalavo, kad bu-
tų renkama tik "eilinių narių
atstovybė." Jų obalsis: "Apva-
lykim CIO automobilistų uni-
ją." Ir jiem, kol kas, nepavy-
ko.

Nepavykus įpiršt savo planą,
komunistai tuoj pakeitė gaires.
Jų atstovas, lenkas Gebert, ku-
ris dalyvauja neva kaip "Daily

Worker" reporteris, konvencijoj
paskleidė vieną "Daily Work-
er" editoriają. Jame tikrina-
ma, jog komunistai nebandė ir
nebandys užkariauti uniją. Bet
šiem tikrinimam nieks netiki.

Bešalys padėties stebėtojai
čia stato šitokį klausimą: Ką
darys Industrinių Organizacijų
Kongreso (CIO) vadas Lewis?
Jų manymu, anksčiau ar vėliau
reikės daryt tvarką. O šitą
tvarką darant gal teksią pas-
tūmį į šalį amerikinius Stalino
agentus, komunistus. Atvirai
čia kalbama, jog Lewis neturi
simpatijų komunistams. Jie
esą toleruojami vien "strategi-
niais sumetimais." Kai išnyk-
sianti "strateginė padėtis," ne-
bereikėsia nei komunistų tal-
kos. Tai galimas daiktas, Le-
wis yra konservatyvus žmogus,
turis palinkimų valdyti, o ne
but valdomas.

Francija Užsisakė Dar 100 Bombanešių

WASHINGTON. — Francijos
orlaivyno atstovas pulk. Weiser
pirmadienį paskelbė, kad Fran-
cija užsisakė Amerikoj dar 100
karo lėktuvų, dvimotorinių
bombanešių. Užsakymą išpil-
dys Glen L. Martin Kompanija
Baltimorėje. Kai šie lėktuvai
bus pagaminti, tai iš viso pas-
taruoju laiku Francija jau bus
įsigijus Amerikoj 715 karo
lėktuvų.

Francija Sako Neduos Savo Teritorijų Italijai

PARYŽIUS. — Arti valdžios
stovj asmenys laikraščių ko-
respondentams išsireiškė, kad
Francija neduosianti Italijai sa-
vo teritorijų. Ne tik neduosian-
ti, bet neisianti nei į jokiais de-
rybas, pirm kol Italijos valdžia
nepaskelbs, ko jiniai iš Fran-
cijos nori. Mussolinis savo pra-
kalboje pereitą sekmadienį ap-
sklembtų reikalavimų Francijai
nestatė.

Gyventojų Prieauglis

Iš viso per 1938 m. sausio-
gruodžio mėn. Lietuvoje buvo
20,248 jungtuvės, gimė 57,951
kudikis, mirė 32,256 asm. ir pri-
augo 25,625 asmenys.

Palyginti su praėjusiu dveju
metų tu pat mėnesių vidurkiu,
padidėjo: jungtuvės 7.7% ir
natūralinis prieuglis 2.5%; su-
mažėjo gimimai 0.8%, ir miri-
mai 3.3%.

Iš viso per 1938 m. sausio-
gruodžio mėn. mirė 6,520 ku-
dikų iki 1 metų, kurie sudarė
11.3% visų gimusių tuose mė-
nesiuose. Iš visų per 1938 m.
sausio-gruodžio mėn. mirusių
nuo tuberkuliozės mirė 2,210
asmenų.

TIRS WPA VEIKLA

WASHINGTON. — Pereitą
pirmadienį atstovų butarė didėle
didžiulą balsų nutarė padaryt
investigaciją WPA (Darbų Pro-
greso Administracijos) veiklos.

MOKSLAS, TECHNIKA, IVAIRUMAI

Ar žinot, kad Jūsų Dantys Miršta Badu?

Rašo Dr. A. J. GUSSEN, Cicero, Ill.

II

Dantų puvimo apščiui naudojami įvairios firmos, kurios išdirba dantų pastus ir miltelius. Jos savo produktus parduoda žmonėms, kad šie nusivalytų ir neva apsaugotų savo dantis nuo puvimo. Bet šitokia priemonė dantis mažai apsaugoja. Pavyzdžiui, dabartinių mokyklų vaikai yra mokomi kaip vartoti dantų šepetuką ir raginami savo dantis valyti du kartus kasdien. Vien šiam reikalui kas metai yra suvartojama tonų tonai įvairių pastų ir miltelių. Bet ar tas apsaugoja dantis nuo puvimo? Ne. Surinktosios duomenys rodo, kad dantų puvimas diena iš dienos eina platyn.

Yra, tačiau, žmonių, kurie nematė nei dantų šepetuko, nei pastų, nei miltelių, bet jų dantys—sveiki ir tvirti. Tai afrikančiai ir eskimosai. Jų dantys sveiki todėl, kad jie vartoja daug natūralaus maisto, kuris teikia apsaugą ne vien nuo dantų, bet ir kitų kuno ligų. Duomenys taip jau rodo, kad ir pačių bledniausių Rusijos kaimiečių, kurie nieko nežino apie dantų higieną, dantys yra sveiki. Užklausti, kokį maistą jie vartoja, atsakė, kad didžiūmą jų kasdieninė dieta yra ruginė juoda duona ir ožkos pienas.

Dr. C. Paulson, kuris per 10 metų buvo užveizda vienos prieglaudos, štai ką sako apie vaikų dantų puvimą:

Prieglaua turi 200 akry dirbamos žemės. Augina kviečius, kukurus, bulves ir daržoves. Duoną kepa iš čielų kviečių miltų, kas reiškia, kad nesunaikinama vitaminai ir geležies fosforai. Daržovės vasarą vartojamos šviežias, o žiemą iš skardinių, bet prezervuotas be cheminių priemaišų. Pieną vartoja natūrališką, nemesinuotą. Prie šio maisto vaikams kasdien duodama mažas kiekius saldumynų. Vaikų už viso buvo 300, daugiausia pačių bledniausių tėvų palikti našlaičiai.

Egzaminuojant šiuos vaikus surasta, kad didžiūmą dantys visai sveiki. Tik 25% vaikų dantys buvo sugedę, kai kurie turėjo net po 14 kiaučių dantų. Kartą į viršminėtą prieglaudą Dr. Paulson priėmė 20 vaikų, nuo šešių mėnesių iki keturių metų amžiaus. Šiandien tie vaikai turi 10-14 metų amžiaus. Visų jų sveiki dantys ir nei vienas vaikas nežino kas tai yra dantų skausmas.

Išskyrus šias išimtis, aplamai imant, ne tik miestuose gyvenantieji vaikai turi kiaučius bei išpuvusius dantis; tas pat yra ir su ukininkų vaikais. Mat, didžiūmą ukininkų savo ukio

produktus veža bei parduoda miestui, o iš čia perka baltą duoną ir įvairiausių skardinęse prezervuotą maistą. Tokiu būdu didžiūmą ukininkų vaikų taipgi negauna užtenkamai pieno ir kito natūralaus maisto, kuris suteiktų jiems reikalingų vitaminų ir mineralinių druskų.

Apsaugojimu dantų nuo puvimo rūpinamasi vos pradėjus vaikams lankyti pradinę mokyklą. Bet, kaip dabar dalykai eina, tai daugiau kaip 90% pradinės mokyklos lankančių vaikų jau turi sugedusius dantis. Ir taip yra nepaisant, kad viešosios mokyklos kasmet išleidžia tūkstančius dolerių samdymui instruktorių, kad išmokytų vaikus kaip, su pagalba šepetuko, apsaugoti dantis nuo puvimo.

Kad šis dantų saugojimo būdas mažai tegelbsti, pats skaitytas gali suprasti. Vieno didmiesčio Burnos Higienos Klinikos direktorius sako, jog vaikai, tik įstoje į pirmą klasę, jau mokomi kaip apsaugoti dantis, aiškinama jiems burnos higiena. Tačiau kas metai po vakacijų grįžta mokyklon vis daugiau vaikų, turinčių didesnę skaičių kiaučių dantų. Iš to prašosi išvada, kad per pastaruosius 25 metus dantų higienos klausimu beveik nepadaryta jokio progreso. Kas tokios padėties kaltininkas?

Vienos mokyklos kafeterijos vedėjas, kuris superka ir prižiūri vaikų maistą, aiškino taip: Girdi, jo rekordai rodė keistą dalyką. Kafeterijoje per metus valgė apie 90,000 vaikų, bet tik 20% pirkto pieno. 148 vaikai pirkto baltą duoną, o tik vienas skeltų kviečių duoną. Saldainių kasdien buvo parduodama visais 100%.

(Pabaiga seka)

Nepaprastas Karas Su Ryklėmis

Tarp Timoro jūros žvejų, šiaurinės Australijos pakrantėse, buvo didelis susijaudinimas. Dešimties savaitų bėgyje jūroje septintas laivelis apverstas, žmonės dingę, tinklai sužuvimis sudraskyti. Tai buvo ryklių darbas. Susijaudinimas pagrįstas, nes tas pats prieša galėjo sekančią dieną pagrobti kiekvieną iš jų tarpo. Vyriausybė vis nesiryzo, kol atsitiko dar viena nelaimė.

Bandomajame skraidyme atidarymui oro linijos Londonas-Sydney-Melbournas buvo lėktuvas priverstas nusileisti juron. Audra ir didelės bangos neleido tinkamai nusileisti, tai laku-

nai pranešė apie nelaimę per radio ir užsimovę gelbėjimosi diržus sušoko į jūrą. Atvykusi pagelba rado tik bato liekanas, užrašų knygtę ir atskiras dalis plaukiojimo diržų. Buvo aišku, kad visus keturis lakunus sudraskė rykliai.

Mėlynųjų ryklių žvejai skaitė esant penkiasdešimt tūkstančių. Jie buvo septynių-aštuonių metrų ilgio. Australijos vyriausybė pavedė Sydney karo įgulai padaryti tiems rykliams galą.

Kariškai pasielgę grynai kariškai. Pirmiausia išsiuntė žvalgybinius lėktuvus, kad jie sužinotų priešų įpročius, laikymosi vietas ir laiką. Kapitonas Crowdon siunčiamiems penkiolikai lakunų pasakė kalbą: "Nepaprastas uždavinys jūsų laukia, bet jį turite parodyti, kad jūs tinkate ne tik karui, o ir civilizacijos bei kultūros tarnybai."

Filmavimo ir fotografijos aparatais apsiginklavę lakunai skraidydavo per dienų dienas Timoro jūroje. Iš savo stovyklos Darwin uoste jie lėkdavo keturiomis kryptimis. Vakare jie sulygindavo žvalgybos duomenis. Skrendant visai žemai

motoro užšęs suviliodavo į paviršių kraugeriskai smalsius ryklius. Pasirodė, kad visi rykliai apie vidurdienį iš kažin kur atplaukdavo dideliais būriais, virš tukstančio viename buri, gaudydavo stipriausių vado vaujami žuvis, po to žaidavo vandeny, išdykdavo, o pavakare rinkdavosi į didelius būrius ir išplaukdavo. Kur jie būdavo naktį nepavyko nustatyti.

Remiantis šiomis žiniomis kariškai sudarė puolimo planą. Saulėtą ramią dieną kilo didelis triukšmas: užė motorai, sproginėjo bombos, tratėjo kulkošvaizdžiai. Pagal paruoštą planą visi rykliai buvo vejami į vieną vietą iš visų pusių, prie salos. Didžiausio triukšmo išgązdinti jie suplaukė vienon vieton tokioje daugybėje, kad nebuvo matyt jokio vandens, o tik ryklių nugara prie nugaros. Tada pasirodė bombanešiai su specialiomis bombomis, kurios sprogdavo pat vandens paviršiuje. Dešimtį dienų tęsėsi medžioklė. Rykliams į dantis buvo pasiųsta 8,000 bombų, o į jų nugaras 500 kulkošvaizdžio juostų. 60,000 lavonų plaukiojo paviršiuje ir daugelis visiškai dingusių.

LYTINIS SUSILAIKYMAS

(UŽ IR PRIEŠ)

Ką Turi Žinoti Kiekvienas Apie Kalbamo Klausimą Šių Dienų Buklę

(Pagal Dr. J. D. GOLOMBĄ)

"Kova su lytiniu geiduliu yra sunkiausia kova, ir nėra buklės ir amžiaus, be pirmosios vaikystės ir giliausios senatvės, kai žmogus būtų laisvas nuo tos kovos."—L. Tolstoj.

(Tas iš pereinamo numerio) Klausimo Apie Lytinį Susilaikymą Istorija

Lytinis susilaikymas turi savo istoriją, įrodančią, jog ta problema visada įdomavo žmogaus mintį, bet kiekvienas sprendė ją klausimą savaip, remdamasis savo lytinio elgesio, asmeniška patyrimais ir pažiūromis arba atitinkamo laikotarpio filosofija.

Senovėje, kai viešpatavo įsakymas "veiskitės ir dauginkitės" ir nebuvo visuomeninių priežasčių vėlioms vedyboms, lytinis susilaikymas buvo sutinkamas rečiau ir buvo vadinamas rimtų nervinių susirgimų priežastimi. Medicinos tėvas Hipokratas, gyvenęs prieš pusantro tūkstančio metų, manė, jog lytinis susilaikymas yra priežastimi įvairiems nugarkaulio smegenų skausmams. Garis senovės Graikijos matematikas Pitagoras, priešingai, manė, jog susilaikymas ne kenksmingas.

Bendrai, iki pereinamo šimtmečio antros pusės klausimas apie lytinį susilaikymą nekreipė į save tiek dėmesio, kaip po to laiko ir dabartinių laikų, kai, dėl išorinių lytinių erzintojų padidėjimo ir sustiprėjimo, ir dėl nepalankių ekonominių veiksnių susikaupimo, lytinė problema ir iš dalies susilaikymas pasidarė labai gyvais klausimais, kuriais nuolat domisi gydytojai, rašytojai, poetai, filosofai. Moksliniuose tyrinėjimuose ir patyrimuose, dailės kuriniuose, įvairiuose išsireiškimuose ir aforizmuose, atsispindi pažiūros, galvojimai ir nuomonės apie lytinio susilaikymo naudą arba žalą. Nebuvo nuolatinių ir skaitlingos moksline organizacijos, kurios tam tyčia rinkosi tos problemos aptarimui (Oslo Universitetas, Amerikos Gydytojų Susivienijimas,

gydytojų suvažiavimai).

Idomų darbą padarė neseniai rusų gydytojas Jakobsonas. Jis sudarė ir išsiuntinėjo atitinkamą anketą visiems žymiesiems rusų ir vokiečių profesoriams. Į 200 anketų jis gavo viso 35 atsakymus. Dauguma į tą anketą neatsakė dėl palieštų klausimų nežinojimo. Kiti atsakymai buvo, daugiausia, higienininkų ir nervų, psichinių, vidaus, venerinių ir odos ligų specialistų. Kiekvienas atsakė kaip savo srities specialistas. Venerologai bendrai pasisakė susilaikymo nežalingumo naudai, nes tas apsaugoja nuo sifilio ir tripečio. Ne taip aiškiai atsakė neuropatologai: jie pareiškė, kad daug reikšmės turi kuno sudėtis, nervų sistemos buklė, amžius, paveldėjystė ir tt. Kai kurie pareiškė, kad lytinis susilaikymas ne tik nežalingas, bet ir naudingas: išsivysta valia, susikaupia ir užsilaiko jėgos kurybai ir darbui. Buvo atsakymų, tokių neaiškių, kad anketinė medžiaga apdėrimui jie pasirodė visiškai netinkami.

Bendrai susidarė įspūdis, kad problema mažai ištirta, tyrimai nepakankami. Ėmė darytis pažiūra, kad reikalingas ir mediciniškai biologinis ir socialiniai ekonominis galvojimas tuo klausimu. Pradžią ta kryptimi padarė vokiečių draugija kovai su venerinėmis ligomis, sušaukusi medicinos ir visuomenės vadovaujančių atstovų tam tikrą suvažiavimą. Ginčai, kurie tęsėsi kelias dienas, bendrai leido nugalėti lytinio susilaikymo šalininkus ir patvirtino mintį, kad tik to klausimo visapusiškas ištyrimas ir masinės medžiagos surinkimas įneš aiškumą ir palengvins teisingą problemos išsprendimą.

Užėjęs pasaulinis karas ir Rusijos revoliucija dar labiau ir nuodugniau įrodė socialinių veiksnių reikšmę tame klausime. Todėl šie galvojimai ir išvados klausime apie lytinį susilaikymą bus nušviečiami per sudėtingą biologinių veiksnių ir

Solistuojant Dieną-Naktį

Rašo JOHN J. LASKER, M. E.
(Inžinierius Laskevičius)

Sulaukęs ryto atsikėliau anksti, nuėjau į hangarą, apžiūrėjau inžinuos ir jau buvau belipšas į kajutę, bet iš lauko pusės pasigirdo balsas. Išėjęs už sienos radau beveik visą mano vakarykščią kompaniją, išskyrus generolą ir jo žmoną. Paašikėjo, kad ta porėlė nakvojo savo namuose Cantillaresoj, ir nors buvo pažadėjęs ateit mane išleisti, bet nesusėjo.

Apsimainęs po kelis sakinius ir atsisveikinęs su susirinkusiais jaunuoilais, išskridau į Lima. Kadangi Lima buvo nepertoli, tai nusprendžiau ten sustojęs vien prisipilti pilnus kubilus gazolino ir skubintis į sekamą stotį, Valparaiso.

Jau buvo vidurdienis, kai pasiekiau Calloa ir prisipylęs gazolino, nuskridau į naująjį Limos aerportą. Čia buvau sutiktas savo paties draugų, kurie kitu lėktuvu traukė į šiaurę ir buvo sustoję tokiu pat reikalu, kaip ir aš. Pasisveikinęs su jais ir apsimainęs keliais žodžiais, pakliuvau į rankas mūsų konsulo, kuris mane nusigabeno į prekybos rūmų suruoštus užkandžius. Turėjau pasakyti prakalbėlę klausimu: kaip mes, Pietų ir Šiaurės Amerikos žmonės, esame toli vieni nuo kitų. Kalbėdamas, be kitko, pagyriau, kad gražus Pietų Amerikos vakarinio jūrų pakraščio slėniai ir kalnai, kas, kaip man rodė, labai patiko mano klausytojams. Baigdamas priminiau, kad skrendu į Valparaiso ir po užkandžių teturėsiu kelias minutes liuosio laiko.

Tą išgirdę visi pradėjo skubėti valgyti. Prekybos rūmų atstovai turėjo progos prisijuokti, kaip "los Americanos" eina savo pareigas neatsižvelgdami į maistą, poilsą bei miegą. Mat, iki Valparaiso dar buvo apie 1,800 mylių, kas reiškia, kad be sustojimo dar turėsiu nardyt ore apie aštuonias valandas. Po užkandžių, kai ką patikrinęs, išpyliau dar 170 galionų gazolino, ir jau buvau besiruošias keliauti toliau, bet turėjau lukterėti kol pakilo kitas lėktuvas, Pan-Amerikos Sikorskio darbo, kuris taip pat skrido į Valparaiso; jis pakeliui turėjo sustoti Iquique, o aš ne.

Didžiuliui Sikorskio lėktuvui subirgus ir pakilus oran, atėjo mano eilė. Bet už dešimties minučių aš jį pasivijau ir tulį laiką skriejome greta. Kadangi mano sekamas sustojimas buvo tolimas, tai aš savo arui daviau daugiau spartos, Sikorskio lėktuvą palikau, o pats pakrypau pakraštini Ramiojo vandenyno, nes man buvo įgrysę pliki kalnai ir skalos, kurias mačiau visu keliu nuo Barranquillos. Oras buvo gražus, vėjas švelnus, tad visai lengvai galėjau savo lėktuvą leisti 260 mylių per valandą. Akimis perbėgęs įvairius instrumentus, dėptelėjau ir į vandenį. Toli dešinėje šiaip taip įžūrėjau garlaivį. Pasukau ir aš ta kryptimi, kur tipojo anas laivas. Lyg jį vydamasis, iš maždaug 7,000 pėdų aukštumos nusileidau žemyn iki 200 pėdų. Man pralenkiant laivą pasąžieriai—ypač pasažierkos—mosavo rankomis bei nosinėmis ir klykavo įvairiais garsais. Aš gi,

lyg tyčiomis, pasileidau beveik tiesiai aukštyn ir po kelių minučių keleiviai mane jau nematė.

Praėjus kuriam laikui mane pradėjo imti apnikimas. Neturėdamas ką veikti, tyčia užsidėjau šalną ir pradėjau duoti signalus. Ir štai už minutės gaunu atsakymą: "Pan-Amerikos lėktuvas šaukia J. J. L.; šaukia J. J. L." Aš tuoj atsakiau: "J. J. L. randasi 18-80." Tada gaučiau pranešimą: "J. J. L., pranešk Iquique, kad garlaivis 'Belle Isle' skęsta." Tas reiškia, jog koks ten garlaivis pakliuvo bėdon ir kad aš turiu pranešti Iquique miestui kurioj vietoj tas laivas randasi ir reikalauti, kad pasiųstų jam pagelbą.

Ant greitųjų užrašęs skęstančio laivo vietą, įdėjau raštelį į parašutėlį ir pasukau link sausžemio. Iki Iquique reikėjo skristi beveik valandą. Ir kaip keista: pirmiau džiaugiausi, kad pasitraukiau nuo sausžemio, o dabar kas minutę mąstau ar dar jis toli—greitai, mat, jo pasiilgau. Minutės pasidarė valandomis.

Pagalios, pamačiau kraštą. Užsidedu šalną ir šaukiu Iquique stotį. Bet atsakymo negaunu. Šaukiu dar kartą ir dar kartą. Vis tas pats. Staiga išgirstu nuo Pan-Amerikos lėktuvo pranešimą: "Iquique radio nėra."

Už kiek laiko pasiekiau Iquique ir jos šiaurę suradau nusileidimo lauką. Kadangi nusileidimo laukas buvo tuščias, tai nusprendžiau pranešimą ne numesti su parašutėliu, bet pats nusileisti ir pranešti apie laivo nelaimę.

Man nusileidus, iš hangaro subėgė mane apstojo burys aliejuotų mechanikų, bet—nei su vienu negaliu susikalbėti angliškai... Šiaip taip išaiškinau, kad telefonu pašauktų policijos stotį. Vienas vaikinėlis pagalios ir pašaukė. Policijai sakau, kad turiu nepaprastą pranešimą ir kad tuojuo kas nors pribūtų aerportan ir atsivestų angliškai kalbantį žmogų.

Neprabėgus penkiolikai minučių atriedėjo raudonas automobilis, iš kurio išlipo net šeši išdidūs vyrai. Vienas jų, apsisėjęs uniforma, priėjo prie manęs ir sako: "Aš esu policijos komandantas. Ko tamsta reikalauji?" Paašikinau kas aš esu ir kad gavau pranešimą nuo Pan-Amerikos lėktuvo, jog vienas garlaivis randasi pavojuje ir prašo pagelbos.

Policijos komandantas pakvietė mane eiti su juo į Pan-Amerikos raštinę Iquique. Už minutės aš jau buvau draugovėje Paul Haddon'o, Pan-Amerikos kompanijos agento šiame mieste. Jis man pažadėjo susisiekti su atitinkamomis įstaigomis ir pasiųsti garlaivį "Belle Isle" pagelbai, jei tokia pagelba dar bus galima. Jam išėjus, aš pasilikau su policija ir per komandantą šiaip taip susikalbėjau, bet neįstengiau nei vieną prikalbinti įsisėsti į mano lėktuvą kajutę. Nežinau, ar tokios reguliacijos, o gal jie pabijojo, kad kurį nors su saviem neišsivežčiau...

LAISVAMANIŲ SEIMAS

Laisvamanių Etninės Kultūros Draugijos atstovų suvažiavimą jau galutinai nustatyta šaukti šiauliuose per vėlykas.

AR BUVO KRISTUS?

Knygoje "Mytai Apie Kristų" rasite legendas apie Kristų, kaip jį buvo įdievintas ir kaip tapo dievo sunumi. Jeigu tikite į Kristų, tai turite žinoti, kaip mytai apie Kristų susidarė. Žinote kaip krikščionys pasisavino nuo pagonų pasaką apie Kristų, apie kalėdų ir vėlykų šventes, o dabar krikščionys vadiną pagonis bedieviais. Atrasite, kad net biblija nežino kada Kristus gimė, mirė ir kada jį nukryžiuvojo. "Mytai Apie Kristų" knyga turi 111 puslapių. Kaina tikrai 35 centai. Galima gauti "Naujosios Gdynės" administracijoje, arba pas:

T. J. KUČINSKAS

3310 S. Halsted St.

Chicago, Illinois

NAUJOJI GADYNĖ (THE NEW ERA)

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Thursday by
NAUJOJI GADYNĖ CO-OPERATIVE PUBLISHING SOCIETY, INC.
220 Leonard Street, Brooklyn, New York

SUBSCRIPTION RATES:
U. S. A., per year, \$2.00; 6 mo., \$1.00. Canada, per year, \$2.50; 6 mo., \$1.25
Other countries, per year, \$3.00; 6 months \$1.50

Leidžia kiekvieną Ketvirtadienį
NAUJOJOS GADYNĖS KOOPERATYVĖ SPAUDOS DRAUGIJA, INC.
220 Leonard Street, Brooklyn, New York

PRENUMERATOS KAINA:
Jungt. Valst., met., \$2.00; 6 mėn. \$1.00. Kanadoj, met., \$2.50; 6 mėn. \$1.25
Kitose šalyse, metams, \$3.00; 6 mėnesiams \$1.50

Entered as second-class matter December 17, 1931, at the Post Office
at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Lietuvių Socialistų Sąjungos Tikslai, Principai ir Taktika

—Arba—

Ko Socialistai Nori ir Kokiais Budais Jie Mano Savo Programą Praveisti Gyvenime

I

Lietuvių socialistų veikimas Amerikoje yra dalis plataus šio krašto darbininkų sąjudžio, kurio galutinis tikslas yra pašalinti dabartinę išnaudojimo sistemą visuomenėje, įsteigiant jos vietoje tokią ekonominę santvarką, kurioje bus gaminama žmonių naudai, o ne kapitalistų pelnams.

Šitokia santvarka, paprastai vadinama Socializmu, bus sudaryta tuomet, kai stambiosios pramonės, žemės turtai ir susisiekimo bei apyvartos priemonės — t. y., didžiosios dirbtuvės, žibalo versmės, geležinkeliai, bankai ir tt.—bus paimti į visuomenės rankas ir bus demokratinio būdu valdomi ir operuojami.

Socialistinis sąjudis Amerikoje, kaip ir daugelyje kitų kraštų, šiandien, deja, yra, su skiles į įvairias grupes, tarp kurių neretai kyla smarkių susikirtimų. Senąją Socialistų Partiją, kuri kitąsyk turėjo daug narių ir gaudavo rinkimuose šimtus tūkstančių balsų, suardė aštrūs valdžios persekiojimai karo isterikos laikais, paskui atpasti iš Rusijos bolševizmo vėjai ir, pagaliau, kilę jos viduje ginčai ir kivičiai. Šalia jos dabar įsikūrusios įvairios valstybės kelios naujos socialistinės organizacijos arba Darbo Partijos su socialistine kryptimi ir Farmerių-Darbininkų partijos.

Lietuvių socialistų organizacija per pirmuosius penkiolika metų savo gyvavimo (pradžioje, kaip Lietuvių Socialistų Partija Amerikoje, o vėliau, kaip Lietuvių Socialistų Sąjunga arba LSS) atliko milžinišką darbą, šviesdama ir organizuodama Amerikos lietuvių darbininkus, ir buvo įgijusi labai daug įtakos mūsų visuomeniniam gyvenime. Bet tos pačios priežastys, dėl kurių suiro Amerikos Socialistų Partija, atnešė be galo daug žalos ir Lietuvių Socialistų Sąjungai. Rusiškąjį komunizmą sužavėtas, jos vadinamas "kairysis sparnas" atskėlė nuo LSS didelę dalį narių, pagrobė jos išdą ir kitokią turtą ir per metų metus vedė pikčiausią kovą prieš buvusius savo draugus, kurie paliko ištikimi savo socialistiniams įsitikinimams.

Tačiau lietuvių socialistų sąjudis nebuvo sunaikintas. Nors organizacija buvo labai susilpninta, bet pasiliko tūkstančiai žmonių, kurie pritaria socialistinei idėjai ir paremė socialistus įvairiuose visuomenės darbuose. Juo toliau, juo aiškiau tie žmonės mato, kad ginčuose, kurie, anąmet suskaldė darbininkų mases, tiesa buvo socialistų pusėje, nes laikui bėgant rusiškojo komunizmo sekėjai buvo priversti atsižadėti kone visų savo "revoliucinių" siekių ir grįžti į tas vėžes, iš kurių jie buvo iškrypę. Iš viso jų

"komunizmo" šiandien pas juos beliko tik aklas Maskvos diktatūros garbinimas.

Gyvenimas parodė, kad principai, kuriais vadovavosi Lietuvių Socialistų Sąjunga, yra teisingi; todėl jai ir dabar nėra reikalo keisti savo pagrindinio nusistatymo.

Ji stoji už demokratiją ir griežtai atmėta bet kurios rūšies diktatūra, kaip valdžios formą, visvien ar ta diktatūra būtų proletariška, komunistiška, fašistinė, tautiška ar kitokia.

Rusijos bolševikai prieš dvidešimt metų laiko ginkluota jėga pagrobė valdžią ir žadėjo trumpu laiku nuvesti kraštą į laisvę ir gerovę per "proletariato diktatūrą," bet praktikoje pasirodė, kad ta diktatūra tėra tik smurtu paremta mažumos valdžia, kuri, galų gale, išsigimė į vieno asmens despotizmą, vartojantį žiauriausias teroro priemones savo galiai palaikyti. Kad ir pramonė Rusijoje buvo perimta iš privatinų savininkų rankų bendronuosaivėn, bet tenai nėra nei asmens, nei piliečio laisvės—taigi tapo sukurta visai kas kita, o ne socializmas tikrąja šito žodžio prasme.

Darbo žmonių išsivadavimas iš ekonominės sprespaudos tegali įvykti tikta politinės demokratijos sąlygose. O diktatūra reiškia mažos saujelės valdovų arba net vieno asmens galią ant žmonių masių. Jeigu dalis darbininkų stoji diktatūrai remti, tikėdamasi su jos pagalba aukščiau pakilti, tai šitie darbininkai pavirsta, sąmoningai arba ne, pavergimo įrankis prieš kitus darbininkus. Todėl kiekviena pastanga suorganizuoti darbininkų tarpe diktatūros rėmėjus neišvengiamai veda prie darbininkų vienybės ardyimo ir darbininkų judėjimo griovimo.

Bet šių dienų visuomenė susideda ne vien tik iš beturčių darbininkų. Aukštai išvystytos pramonės kraštuose darbininkų klasė, tiesa, sudaro stambiausią visuomenės dalį, bet šalia jos yra dar valstiečiai ukininkai sodžiuje, o miestuose gyvena daug smulkių verslininkų-biznierių (nekalbant čia apie turulius) ir profesionalų. Kas privers šituos visuomenės sluoksnius pasiduoti "proletariato diktatūrai"? Jau tik užsimojimas tokią diktatūrą įsteigti kai kuriuose Europos kraštuose, po pasaulinio karo, pastumėję tūkstančius ukininkų ir smulkiųjų miesto savininkų į glėbį pikčiausiems atžagareiviams, ir tuo būdu paruošė dirvą fašizmui.

Tos valstiečių ir miestiečių masės savo ekonomine padėtimi yra artimos beturčių klasei. Jas taip pat spaudžia ir išnaudoja kapitalas—pramoninis, bankinis ir prekybinis. Jų išnaudojimas darosi tolyn vis skaudesnis, kai stambūs kapitalistinis biznis

—APŽVALGA—

Komunistai ir Lietuvos Nepriklausomybė

Jau tulas laikas kaip lietuviai komunistai gieda Lietuvos himną, ruošia Lietuvos nepriklausomybės minėjimus, o dabar smarkiai pasisako prieš Hitlerį, kuris Klaipėdos kraštą atplėšė nuo Lietuvos. Komunistai net nusiskundžia esą nukriausti, kad jie neįsileista Pasaulinės Parodos New Yorke Lietuvių Dienos Komitetan, ir piktai atsiliepia į tuos, kurie paabejoja komunistų nuoširdumu, kada jie skelbia save šalininkais demokratinės santvarkos Lietuvoje arba kad jiems rūpi išlaikyti Lietuvos nepriklausomybę. "Laisvė" kovo 27 d. R. Mizara net sako, jog komunistai "pilniausiai sutiktų eiti su kiekvienu lietuviu bei kitautėiu, kuris tik smerkia Hitlerį, ir bendrą darbą ir jį dirbti."

Kas nežino artimos praeitės istorijos, tam iš tikrųjų gali atrodyti, jog plačioji Amerikos lietuvių visuomenė neįvertina komunistų pasiryžimą kovot už demokratinę santvarką Lietuvoje ir ginti Lietuvos nepriklausomybę.

Bet argi nėra rimto pamato skeptiškai žiūrėti į komunistų "supatriotėjimą"? Argi jie per keletą metų galėjo išsižadėti visos savo pasauliožiūros ir "buržuazines valstybes"?

Šiam kartui užteks ir vieno pavyzdžio, kodėl niekas nenori tikėt komunistų prietelystei, kurią jie siūlo Lietuvai.

1932 metais Brooklyn Opetės Draugija atsikreipė į Piliiečių Klubą, kviesdama jį bendrai paminėti Lietuvos nepriklausomybės sukaktį. Klubas susirinkime buvo didžiulia komunistų ir jie pasisakė prieš minėjimą Lietuvos nepriklausomybės, nes darbininkai negalį gerbti "buržuazinę Lietuvos nepriklausomybę." Del to įvyki "Vienybė" susikivirčio su "Laisvė" ir ve kaip "Laisvė" argumentavo (žr. jos laidą vasario 2, 1932; įdomesnes vietas mes pabraukėme. — "N. G." Red.).

"Tai pavyzdinai pasielgė tie klubo nariai darbininkai, kurie pasisakė prieš fašistinę Lietuvos nepriklausomybės minėjimą. Brooklyn fašistai del to labai siunta. Jie per savo šlamštą visai niekina klubą, o ypatingai tuos klubo narius, kurie atmetė fašistų planą įtraukti klubą į fašistinę Lietuvos garbinimą."

"Kad sudemoralizuot silpnus klubo narius, 'Vienybė' štai kaip deklamuoja:

"Mes visi lietuviai, turime tam momentui pamiršti partijas ir būti tik lietuviai."

Toliau "Laisvė" cituoja iš "Vie-

vis labiau jungiasi į trustus ir kitokias monopolinio pobūdžio kombinacijas. Smulkieji pirkliai miestuose ir ukininkai sodžiuje yra priversti nuo tų išnaudotojų gintis; ir jiems taip pat, kaip ir rankpelniams darbininkams, yra svarbu, kad būtų politinė laisvė, nes tuomet jie gali nevaržomi vienyti ir kovoti už savo reikalus.

Šituose smulkiųjų sodžiaus ir miesto savininkų sluoksniuose darbininkų klasė gali turėti stiprius taktinius prieš kapitolio galybę, jeigu ji nesikėsins užkarti jiems savo diktatūrą, bet tvirtai stovės ant demokratijos pagrindo. Darbininkų ir smulkiųjų savininkų susitarimas bendrai ginti plačiosios liaudies teises jau ne viename krašte užkarto kelią fašizmo įsigalėjimui.

(Dar bus)

nybės" pastarosios argumentavimą, kad Lietuvos nepriklausomybė tegalima išlaikyti tik bendromis lietuvių jėgomis. "Laisvė" štai kaip atsauna:

"Matote, kokie 'gudry' tie fašistai. Bando lietuviams darbininkams įpasakoti, jog jie turi pamiršti savo darbininkiškus reikalus ir gerbti buržuazinę Lietuvos nepriklausomybę."

"Bet ką gera davė ta Lietuvos buržuazinė nepriklausomybė Lietuvos darbininkams ir biedniesiems valstiečiams? Ji nepaliusavo jų iš vergijos ir skurdo. Tik fašistiniai budeliai, tik dvarponiai, kunigai, bankieriai ir buožės gali džiaugtis dabartine nepriklausomybe, o darbo masės nēr ko džiaugtis—skurdas, badas ir vargas juose sukelia verksmą ir dejavimą, o ne džiaugsmą. Taigi darbo masės negali susivienyti bendrai su parazitų klase ir apvaikšioti buržuazinę Lietuvos nepriklausomybę."

"Labai gerai, darbininkiška! Lietuvių Piliiečių Klubas padarė, kad atmetė 'Operetės' Draugijos pakvietimą bendrai su fašistais garbinti alginės vergijos tvarką Lietuvoje."

Čia aiškiai pasakoma, kad komunistai negali stoti už nepriklausomybę tokios valstybės, kurioje tebėra kapitalistinis suardymas arba "alginė vergija."

Žinant tokius faktus, argi nuostabu, jeigu komunistų talkos nepageidauja jokie tautų apsisprendimo teisės šalininkai?

Kokia Ta Sutartis Su Vokietija?

Hitleris, atplėšdamas Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos, šiokių tokių trupinių paliko ir lietuviams. Už lietuvių įdėtą Klaipėdos miesto ir uosto statyboms kapitalą, lietuviams "išnuomojo" 99 metų terminui tam tikrą zoną, kur Lietuva turės prielauką savo laivams ir prekių sandėlius. Už prekes, vežamas per šią zoną, vokiečiai maito neimsią.

Vokietija taipgi pažadėjo pasirašyti su Lietuva "nepuolimo sutartį." Jeigu Hitleris nebutų perdėm apsimelavęs, tai pamanytum, kad bent iš vokiečių pusės Lietuvai pavojo laikinai praėjo. Bet Hitleris savo pažadus niekad nepildė.

Nors Lietuvos nepriklausomybė tuo tarpu išliko gyva, tačiau ekonominiai Lietuvą vokiečiai pavergs. Pirmiau savo prekes Lietuva pardavė kam norėjo, o dabar viskas eis Vokietijon.

Ginkluoto razbaininko užpulti lietuviai šioje valandoje nieko kito ir negalėjo padaryti, kaip išsiderėti tą kas galima ir pasirašyti popierėlę. Dar tiek gerai, kad pastaraisiais laikais buvo laikomasi neutralės politikos, tai Hitleris negavo preteksto okupuoti visą Lietuvą.

Šiaip ar taip, Lietuvos žmonėms dabar prisieis labiau budėti ir sunkiau kovoti už išlaikymą savo krašto nepriklausomybės, negu seniau. Bet kad lietuviai galėtų deramai susikaupti, tai jiems turi būti pripažintos pilietinės teisės, kurių dabar jie neturi net prie "savo" valdžios.

Tikrai "Broliškas" Antausis!

"Naujienos" praneša, kad Chicago lietuviai komunistai į ALK prakalbas kovo 22 d. pasikvietė prof. Paul Douglas. Prof. Douglas kalbėjo prieš fašizmą ir smarkiai kritikavo Hitlerį, o komunistai jam kraštai plojo.

Pasak "Naujienų":

"Bet staiga tiems entuziastams užmė kvapą, kuomet Chicago Universiteto profesorius užsiminė apie sovietų Rusiją. Jie netiki savo ausimis. Argi tas pagarsėjęs liberalas galėjo pasakyti, kad visos Baltijos ir Skandinavijos tautos privalo susijungti ir gintis 'ne tikrai nuo Hitleriškos Vokietijos, bet ir nuo bolševikiškos Sovietų Sąjungos'?"

"Abėjodami, kad jie, gal but, kaip reikiant nesuprato kalbėtojo, komunistai seka jo išvedžiojimus toliau—apie tai, kaip reikia kovoti prieš demokratijos priešus Amerikoje. Vėl jam ploja. Tačiau, užbaigdamas kalbą, prof. Douglas taria dar aiškiau: kiekviena tauta, gindama savo kultūrą, galės atsilaukiyti 'prieš fašizmą ir komunizmą,—o aš esu priešingas jiems abiem'."

"Tik viena bolševikuojanti mergina neiškentė nepypelėjusi publikoje: 'O aš ne!' Visas kitas Stalino 'vaikšas' nutirpo—tuo tarpu kai demokratiniai nusiteikusių susirinkimo dalis pritarė kalbėtojų griausmingais aplodismentais."

"Prof. Paul Douglas dabar veikiausia bus paverstas 'atžagareiviu,' 'darbininkų tėvynės priešu' arba net 'trockistu.' Bet jo žodžiai pasiliks visų klausytojų atmintyje."

Iš teisybės, tai "broliškas" antausis Andriulo - Pruseikos frontui!

Taryba Lietuvos Nepriklausomybei Gint

Nuaidėjus žiniai, kad vokiečiai ruošiasi pasigrobtį Klaipėdą ir gal visą Lietuvą, kai kurie New Yorko lietuviai ant greitųjų suėjo posėdin ir įsteigė Amerikos Lietuvių Tarybą, kurios vyriausias tikslas—pagelbėti Lietuvos žmonėms ginti savo nepriklausomybę.

I tarybą įėjo sekami asmenys: J. Laučka, adv. K. R. Jurkėla, S. E. Vitaitis, M. J. Vini-

"Naujosios Gadynės" Dalininkų Devinto Suvažiavimo Rezoliucijos

Rezoliucija 'Naujosios Gadynės' Turinio ir Kitais Klausimais

Išklause redakcijos raportą, Naujosios Gadynės Kooperatyvės Spaudos Draugijos dalininkų devintasis suvažiavimas, kovo 19 d., Brooklyn, N. Y., pareiškia:

1. "Naujoji Gadynė" pamatiniai išlaikė mūsų bendrovės nustatytąją politinę liniją ir einamus gyvenimo klausimus rišo pirmiausiai atsižvelgdama į pažangiosios visuomenės, ypač darbo žmonių, gerovę.

2. Šis suvažiavimas pageidauja, kad mūsų laikraštys ir toliau atspindėtų pažangos dvasią, visuomet turint omeny darbininkų judėjimo gerovę, ypač pabrėžiant jų vienybės reikala.

3. Mes tikime į naują visuomenės gyvenimo sutvarkymą, kur nebūs galimybės žmogui žmogų išnaudoti, todėl mūsų laikraštis, kaip ir iki šiol, privalo propaguoti demokratinio socializmo idėją.

4. Kad dar plačiau paskleidus lietuvių visuomenėje socialistinę mintį, mes šiuo metu galime naujuosius mūsų bendrovės direktorius ruošti dirvą "Naująją Gadynę" leisti du kartu savaitėje. Mes kviečiame visus mūsų draugus šį klausimą svarstyti ir pagelbėti direktoriams praveisti jį gyvenime.

5. Vienkart reiškiamė pasitenkinimą savo štabo ir ypač direktorių darbuote, kurios dėka mūsų laikraštis ne vien išlaikytas reikiamoj dvasinėj aukštumoje, bet ir mūsų spaus-

kas, Dr. J. Valukas, B. J. Sche-gaus, adv. V. Drangunas, J. Valaitis, S. Gegužis, T. Tysliava, J. Ginkus, A. Mažeika, K. Krušinskas, P. Barzilauskas, K. Vilniškis, kun. Milukas ir, vėliau, "Naujosios Gadynės" redaktorius.

Smulkmeniškai tarybos veikla dar nenustatyta, bet vienas protesto prieš Hitlerį mitingas jau suruoštas. Apie tą mitingą skaitytojais ras kitą vitoj.

Netiesioginiai Siūlo Tautininkams Talką

Aną kartą brooklyniskės SL-A 38 kuopos susirinkime pirminkas J. Glaveskas nedavė progos Ormanukui kelti lermą. Del to "Laisvė" (kovo 14) šitaip nurašoma:

"Tai taip terorizuojami nariai mūsų kuopoj. Ar tai toleruotina, ar ne? Ar galima ką nors bendro turėti su tokiais nachališkais žmonėmis? Žinoma, ateina nominacijos Pild. Tarybą. Tie patys socialistai norės, kad visi pažangieji, demokratiškai nusiteikę nariai už juos balsuotų. Bet kaip jie patys pasiteisins del savo kvailų ir žalingų darbų?"

Taigi ve: bučkis atžagareiviams tautininkams. Jeigu jūs, socialistai, neleisite mum saualiaut Susivienijime, tai mes, laike Pildomosios Tarybos rinkimų, balsuosime "už ką kitą."

Bet koks supuolimas! Tą pat dieną, kai Bimba pasiuntė bučkį S. E. Vitaičiui, šis (žr. "Vienybė" kovo 14) siunčia savo bučkį draugui Bimbai:

"Su pasigailėjimu reikia sutikti su komunistų spaudos nuosprendžiu, kad socialistų laikraštinkai yra nešvariausie visuomenės vadai visame Amerikos lietuvių gyvenime, o Chicago socialistų laikraščio redaktorius tų visų laikraštinių nešvarumų čempionas."

Matote, koks harmoningas ekstremizmų duetas.

tuvės įstaiga pagerinta iki to laipsnio, kad dabar turime savo presą ir visus spaudos darbus galime atlikti savo įstaigoje. Šia proga reiškiamė ir savo nuoširdžią padėką visiems "Naujosios Gadynės" vartininkams ir šiaip rėmėjams, ypatingai LDD ir LSS kuopoms. Tik bendrai veikdami mes galime išlaikyti ir sustiprinti mūsų įstaigą ir būti žymiu faktorium amerikiečių lietuvių darbininkų ir bendrai pažangios visuomenės darbuotoje.

Rezoliucija Pasaulinės Padėties Klausimu

Naujosios Gadynės Bendrovės dalininkų devintasis suvažiavimas įvyksta valandoje naujų audrų Europoje, kurių didžiausiais kaltininkais yra fašistinių valstybių galvos, ypatingai Hitleris ir Mussolinis. Čekoslovakija jau palaidota. Baigiama, kaip demokratinė šalis, laidoti Ispaniją. Klaipėdos krašto atplėšimas nuo Lietuvos yra dienos klausimas. Visos Lietuvos nepriklausomybei grėsia pavojus.

Mes reiškiamė užuojautą toms tautoms, kurių laisvę pamaugė fašistinės kobros, ir pažadame savo visokiausią paramą Lietuvos žmonėms, kovantiems už išlaikymą savo krašto nepriklausomybės bei atsteigimą demokratinės santvarkos Lietuvoje.

(Dar bus)

BIZNIERIUS

Rašo Juozas LeVanda

"BRANGUS AUTOMOBILIUS"

Kodel taip brangiai kainuoja pasisamdyti automobilių reikale vestuvių, krikštynų, ar laidotuvių? Į šį klausimą mėginu atsakyti taip, kad pats skaitytojas galėtų padaryti išvadą. Duodu ištraukas iš savo rekordų (1933 m.), kada buvo sunkiausi depresijos laikai ir, pagal patvarkymą N. R. A., buvo neleidžiama pačiam savininkui automobiliu uždarbiauti. Mat, jis turėjo duoti proga darbininkui pasidaryti šioji tokį pragyvenimą.

Persamdomas automobilius tinka tik ketveriems metams (po tam jis palieka nieko nevertas, išeina iš mados). Mat, dideli, ypač seną automobilių niekas neperka, nes jis nepatogus ir perbrangu jį išlaikyti.

Sakysime, naujo automobilio kaina buvo \$4,432. Delto:

Automobilias nudėvėjimas per vienus metus bus	\$1,107.75
Nuostolis nuošimčio už indėtas pinigų	177.24
Laikino darbininko alga nuo "žygių," 300 kartų	900.00
Labor Compensation—darbininko apdrauda vidutiniai	35.00
Garažo renda po \$15 mėnesiui, per metus	180.00
Gazolinas, per metus	140.00
Aliejus ir šmeras	37.60
"Palisės," dažai, lempukės ir baterijų vanduo	4.25
Spunge (kempinė), šepečiai, cheese cloth, etc.	7.25
"Setas spark plunks"	5.36
Ziemą retėjai ant ratų	6.40
Lopymas gumų	4.65
Reguliavimas stabdžių (Brakes)	3.00
Telefonas ir nenumatytos išlaidos	3.97
Renting Plate (laisnės)	34.50
Liability Insurance (atsakomybė, apdrauda)	126.96
Fire and theft Insurance (ugnies ir vagystės apdr.)	68.07
Collision Insurance (susidurimo apdrauda)	68.00
Viso	\$2,910.00

Gal kai kas pasakys, kad tokiom skaitlinėm vaduotis negalima. Tai bus tiesa. Tačiau, šios juk nėra tikros skaitlinės. Tai tik šios toks, "apčiuopiamas," pavyzdys, kokios išlaidos pasidaro arba gali pasidaryti. Mes čia kalbame apie naują automobilį, kurio dar nereikia taisyti. Kada didelis pasażierinis automobilis pradeda gesti, tai ir su viršminėtom išlaidom negalima apsieiti—jos padidėja. Prie to, dar nepaminiū "Social Security Act" išlaidas. Nekurios išlaidos gali padidėti arba sumažėti—tas priklauso kiek buna naudojamas automobilis. Gali but mažesnės išlaidos gazolino, aliejaus. Taipgi gali but mažesnė laikino darbininko alga. Kitos išlaidos negali but mažesnės, nes ir visiškai nedėvėtas automobilis po keturių metų praranda savo vertę, išeina iš mados.

Panagrinėkime kiekvieną tų skaitlinių eilutę. Nedėdienais ir šventadieniais šermentų nebuna. Reiškia, per metus lieka trys šimtai dirbamų dienų. Jei-gu važiuosime kasdien gaudami po \$9, tai pasidarys įplaukų \$2,700 per metus, nes kas dešimtas doleris lieka persamdytojui už jo "klapatą." Kadangi automobilio išlaidų yra \$2,810,

tai reiškia, kad per vienus metus pasidarė nuostolio \$210. Po keturių metų naujo automobilias nusipirkti negalima.

Kai kas klaus: Tai kodel negalima ilgiau, kaip keturis metus, su automobiliu važiuoti? Važiuoti galima. Bet jo niekas nenori samdyti. Jis—išėjęs iš mados. Automobilias savininkas praranda savo įdėtus pinigus, o jeigu jis neturėjo savo pinigų perkant automobilį, tai finansavimo kompanija iš jo paėmė daugiau kaip 4 nuosimti "palukanų."

Kas link darbininko, tai visi sutiks, kad uždirbant \$3 per dieną, tai labai mizernas šoferio pragyvenimas. Apdrauda—Labor Compensation—privaloma. Garažas dideliame, "puikiam" automobiliui—daug brangesnis, nes jis užima daugiau vietos ir reikalingas daugiau priežiūros. Gazolino galima išdegti daugiau arba mažiau—tas priklauso nuo to, kiek kartų ir kaip toli važiuojama, ir kaip brangus gazolinas. Su šmeru ir aliejum irgi tas pats. O visos kitos išlaidos—neišvengiamos, jeigu norima palaikyti automobilį švarų ir geroj tvarkoj. Blekės (laisnės) įeina į taxi-cab kategoriją; valstija prižiūri, kad pasażieriai būtų apsaugoti. Pakol išanksto neužmokėsi apdraudos — blekių negausi.

Viršminėtos skaitlinės nėra perdėtos. Kiekvienas gali lengvai patikrinti, atsiklausdamas, kurie turi renting arba taxi-cab pleitas.

Dar kitas gal bus neaiškus. Tai—kaip gi gali verstis tie, kurie turi daug automobilių? Niekio nepaprasto. Jie turi susitarimą su daugeliu graborių, fotografų, viešbučių, perandovotojų drapanų pokilam, ir taip toliau. Jie važiuoja po kartą, po du kartų, ir kaip kada net tris kartus į dieną. Tie "ekstra" žygiai buna juk—pelnas. Bet tas neįmanoma žmogui, kuris turi tik vieną automobilį.

Tai kodel kai kurie siulo automobilį pigiau, negu \$10 dienai—net už \$6 ar \$7? Apie tai pakalbėsime kitą kartą.

So. Boston, Mass.

South Bostono Komunistai—Veidmainiai ir Melagiai
Komunistų organe "Laisvė" J. Petruškevičius (Jaunutis) rašo, kad James M. Curley nusipirko aukso mainas už \$1,500,000.

Kuomet statė L gatvės madynes South Boston, Curley pats sakė, kad jis tik po dešimtis centų vogęs nuo maišiuo cemento. Tą faktą Petruškevičius žinojo, bet kuomet praeitą lapkričio mėnesį buvo rinkimai, tai tas pats Curley kandidavo į gubernatorių, o Petruškevičius dirbo už Curley išrinkimą. Piliečių Draugijos susirinkime jis agitavo už Curley ir džiaugėsi, kad sudaręs bendrą frontą už Curley išrinkimą.

Bet susipratę darbininkai už Curley nebalsavo. Tik komunistai agitavo ir balsavo už jį. BOSTONIETIS.

Lawrence, Mass.

Štai Kaip Mes Gyvenam!

Gal netikėtina, kad Lawrence darbininkai gyvena didžiausiam skurde. Bet taip yra. Audinyčiose beveik nieko negalima uždirbti, o yra šapų, kur darbo sąlygos dar blogesnės

Štai šiomis dienomis Bostone buvo iškelta byla prieš Brown Contracting Stitching Co. Visų nuostabai, kompanijos galva Nathan Brown prisipažino, kad jo firma savo darbininkams nemoka nei 25c per valandą. Iš valdžios parodymų buvo matyt, kad viena mergina per visą savaitę dirbus gavo \$2.64, o kita—\$2.38.

Kompanija iš viso samdo 300 darbininkų. Jie siuva moteriškus čėverkykus.

Teismas kompaniją nubaudė \$1,500 ir įsakė užmokėti darbininkams nedateklų prie nustatyto Wagnerio aktu uždarbio už praėjusį laiką.

REP.

Rockfordo Žinios

Iš LDD 17 Kuopos Susirinkimo
Vasario 23 d. LDD 17 kuopos susirinkime drg. F. J. Petronis raportavo, kad šio vajeas metu labai lengva atnaujinti "Naujosios Gdynės" prenumeras.

Kiek pirmiau buvo išrinkta komisija pasitarimui su vietos socialistais. Su kai kuriais jau tartasi. Mat, čia kada tai buvo stipri socialistų kuopa. Laikė karo per skilimą jį išnyko. Bet socialistinės krypties žmonių yra nemažas burys ir visi jie yra "Naujosios Gdynės" skaitytojai. Kaip visuomet, po audrai reikia atstatyti kas sugriauta, taigi ir dabar manoma iš naujo įsteigti socialistų kuopą.

Baigiant susirinkimą kuopa nutarė pasveikinti "Naujosios Gdynės" šerininę suvažiavimą ir iš iždo paskyrė \$5.

—0—

Nerimauja Barberiai

Tarp vietos barberių eina bruzdėjimas. Jie buvo pasirašę sutartį, kuri baigsis gegužės 5 d. Taigi dabar įvyksta daug susirinkimų, kur barberiai tariasi kas reikės daryt. Paprastai publikai gal ir nežinoma, kad barberiai daro sutartį taip pat, kaip ir įmonių darbininkai su savo bosais.

Iki šiol pas daugelį žmonių buvo klaidinga nuomonė kas link barberių. Abeliai dabar visokių profesijų žmonės gyvena nusivilimo laikotarpi, ne liuosi nuo to ir barberiai. Rockforde barberių yra apie 200, o šapų apie 115. Lietuvių, turinčių šapą, žinau devynis. Išsiskirstę jie visoje miesto dalyse; kas įdomu, tai kad jie įsisteigę tose sekcijose, kur lietuvių beveik nėra. Kur daugiausiai lietuviams apgyventa, ten lietuvių barberio nėra.

Mažai tokių šapų, kur dirba du trys barberiai; daugiausiai pavienių šapukės. Depresijos laiku skaičius barberšapių padaugėjo, bet barberių sumažėjo. Dalykas tame, kad sumažėjus bizniui daugelis pas kitus neteko darbo ir tik retas teįstengė įsisteigti savo barberne. Tokių šapų pristeigta gyvenamo buto prieangyje, sklepe ir tt. Tuo laiku ir barberių u-nija suiro, taip kad plaukus kirpdavo už 25c ir 20c.

Kaip sakiau, publika neganėtinai pažysta barberių gyvenimą. Kai kas mano, kad barberys, gaudamas 20-25c už plaukų kirpimą, gali išsimaitinti. Bet tai netiesa. Buvo, mat, laikai, kuomet barberį teisingai vadinavo barzdaskučiu; šandien to nėra; šandien jis jau tik plaukų kirpikas, ne barzdos

skutikas; aplamai rokuojant, laike 20 plaukų kirpimų pasi-taiko tik viena ar dvi barzdos nuskusti. Lyg tyčia atsirado jau ir tokių barberių, kurios turi iškabą lange: "No shave"—reiškia, barzdos neskuta.

Žiūrėsime kas bus iš barberių bruzdėjimo.

REP.

Worcester, Mass.

LDS Kuopos Vakariene

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 57 kuopa kovo 5 d. turėjo savo metinę vakarienę. Žmonių buvo pora šimtų. Vakariene (už 50 centų) buvo pusėtinai gera, davė gerai valgyti ir dar išsigert. Prie to, buvo ir programa, kurią išpildė visi jaunuoliai; Serbentų dukterys sudainavo duetus gana gerai. Šokikės Kiziutė su kita mergeite (kurios pavardės nenugirdau), šoko klasiškus šokius. Publikai labai patiko. Pianą skambino D. Staluloniūtė ir R. Šalaviejutė; skambino duetus ir solo. Matyt, gabios mergaitės, jom pianas kalba gerai, ypač duetus. Paskui D. Staluloniūtė su savo mokytoja svečius nuste-bino—rodos, iš piano pasidarė visa orchestra. Smagu, kad jaunuoliai mokinas ir gali pasirodyti ant estrados.

Sėdžiu ir mąstau: Kur dingo visi senieji menininkai? Kur žuvo Aido Choras? Pereitą rudėnį, kaip rezignavo mokytoja draugė J. Karsokienė, sykiu su ja "rezignavo" ir Aido Choras. Oi, kokie tie bimbiniiai stebuklingi žmonės... Kiek laiko tam atgal darė visas kliutis, kad tik draugė Karsokienė nemokytų Aido Chorą, o paskiauo prašė, kad mokytų. Kuomet pamokino ir pereitą rudėnį rezignavo, tai dabar aidiečiai kito lygaus draugei Karsokienei mokytojo jau negali surasti. Už tai visa žiema jau beveik praėjo, o Aido Choras kaip barsukas miega; nepasirodė nei jokiam parengime.

Lietuvos Sunų ir Dukterų Broliškos Draugijos šių metų valdyba, matyt, užsibrėžė gerai veikti. Pirmas didelis darbas, tai Field Day, gegužės 30 d., atidarymui Olympia Parko. Tiketai jau platinami. Komitetas ir direktoriai sumanė, kad užmezgimui geresnių santykių su draugijomis, kad jos rengtų piknikus Olympia Parke, duot jom tokią propoziciją: kuri draugija parduos 25 dolerių vertės Field Day tiketų, ta draugija gaus parką veltui.

Iš to matyt, kad šių metų komitetas nori sugyvent draugiskai su visais. Kreditas jom, vyrai, kad mėginatė atitaisyti bimbinių klaidas. Bimbiniam, mat, buvo geri tik tie, kurie buvo jų plauko. Tokiu būdu į Olympia Parką publika ejo pusėtinai skystai.

Kitas labai geras užbrėžtas darbas, tai vaju gavimui naujų narių, ypač jaunuolių, į LS ir BBD. Nuo 16 iki 20 metų jaunuoliai bus priimami be įstojimo mokesčio; nuo 20 iki 25 metų—už vieną dolerį įstojimo. Tėvai neturėtų praleisti tokios progos, įrašyti savo sunus ir dukteris į šią draugiją. Kitos tokios progos gal greitai nebus.

Worcesterietis.

KLAIIDOS PATAISYMAS

Pereitam numery, Chicagos skyrių, korespondencijoj ant-rašte "Vilnies" Komunistai Strioke," pasakyta, jog T. J. Kučinskas kalbėjo Gary, Ind., 19 d. vasario. Turėjo but 26 d. vasario.

KĄ GALI MEILĖ

Lenkijos mieste Godno gyveno Slutovskų šeima. Prieš keletą metų šeimos galva, vyras, išvyko į Franciją. Gavęs Paryžiuje darbo, jis ten apsigyveno. Žmona gi liko Godno mieste. Ne per senai ji sužinojo, kad vyras Paryžiuje suradęs kitą moterį ir su ja gyvenąs. Tuomet Matilda Slutovskienė pasiryžo savo vyrą gelbėti. Neturėdamas pinigų pasams, vizams ir kelionei traukiniu, ji nutarė į Paryžių eiti pėsčia ir be jokių dokumentų. Nuo Godno iki Paryžiaus yra 1,600 km. Kaip tarė, taip ir padarė. Neitrusus ji iš namų iškeliavo. Slaptai perėjo Lenkijos-Vokietijos sieną ir pasileido skersai didžiulei Vokietijai. Laimingai, kelionė joms niekas nesutrukdė ir po kelių savaičių kelionės ji pasiekė Vokietijos-Francijos sieną, kurią taip pat naktį, niekam nematant, perėjo ir atvyko į Paryžių.

Jos baimė, pasirodė, turėjo pagrindo, nes tikrai jos vyras, kurį ji mylėjo, gyveno su kita moterimi.

Buvo ašarų ir liudnų vaizdų. Atėjusią 1,600 km. moterį, kaip nelegaliai į Franciją patekusią, policija areštavo. Tuomet jos vyras policijai pareiškė, kad jis noris persiskirti su antrąja žmona, o gyventi su šia, kuri iš meilės jam atėjo pėsčia net 1,600 km. Tačiau francuzų valdžia į tai neatsižvelgė. Matilda Slutovskienė turėjo grįžti atgal į Godno, bet šį kartą jau ji keliavo traukiniu. Vėliau gal grįš ir jos vyras.

Tel. Stagg 2-5043

M. P. Ballas

(BIELIAUSKAS)

Laisnuotas Graborius
NOTARY PUBLIC
660 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.

Puikiai įrengtos dvi koplyčios, mylimiems pašarvoti duodamos dykal. Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas užtikrintas, kaina prieinama.

STREIKAS BAŽNYČIOJE

ARENAI (Telšių pskr.).—Parapijiečiai pastebėjo, kad tarp klebono ir vikaro cina kažin koks trynimasis, tačiau prie didesnių ekscesų vis neprieita. Streikas įvyko dėl vikaro iškėlimo iš Žarėnų į Karteną. Mat, vikaras buvęs žmonėms prieinamesnis. Vasario 19 d. susirinko labai daug žmonių, užstojo bažnyčios duris ir neileido kleboną mišių laikyti. Zakristijonas įlindo per šoninį bažnyčios langą, atralino bažnyčią, klebonas įspruko į vidų ir pradėjo laikyti pamaldas. Po pamaldų vėl prasidėjo triukšmas.

SENIAUSIAS ŽMOGUS

Prieš kurį laiką Lietuvoje ir kituose Pabaltijo kraštuose buvo jiekomas seniausias žmogus. Toks žmogus suresta Lietuvoje. Tai Pabaisko valsč. gyventojas Jonas Dumšė, turįs dabar 116 metų amžiaus.

Tel. Stagg 2-0783

LeVanda Funeral Parlors

Incorporated

J. LeVANDA E. LeVANDA

(Tėvas ir sūnus Levandauskai)

UNDERTAKERS

337 Union Ave.

BROOKLYN, N. Y.

Virginia 7-4499

ESTATE OF SHALINS FUNERAL HOME

P. W. SHALINS

(ŠALINSKAS)

Unlicensed Undertaker

VESTIE E. DAVIS, Mgr.

Laisnuotas Embalmeris

Parupinam šermentines (koplyčias) bile daly Didžiojo

New Yorko, ypač Williams-

burge. Ir mūsų generalė

šermentinė ir kitos jums suteikiama nemokamai.

84-02 Jamaica Ave.

Prie Forest Parkway Sta.

WOODHAVEN, L. I.

Lietuviški Baravykai

Mėgstamas Žiemos Skanėstas

Grybus lietuviai ypatingai mėgsta. Dabar yra geriausia proga paragauti tikrų lietuviškų baravykų. Užtai pirkdami mūsų importuotų "Maisto" lietuviškų mėsų savo groserninko ar bučerio prašykite ir lietuviškų baravykų virtinės.

UŽSAKYMUS primame tokius: baravykų—nemažiau 50 svarų, mėsų—nemažiau 5 dežių.

LITHUANIAN-AMERICAN IMPORT & EXPORT CORPORATION

157 Chambers Street New York, N. Y.

Tel. REctor 2-2786

COMPLIMENTS OF

SCHOLES BAKING, Inc.

V. LUKAS, Prop.

100% FOOD VALUE FOR THOSE WHO ARE FUSSY IN CHOOSING THEIR BAKERY

Telefonas: Evergreen 7-8538

532 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Pirmos rūšies duona, vedyboms ir parėms keikšai ir kiti

akanestai. Bile proga pabandykite mūsų kepyklos

gaminius. Užtikriname, jūs busite patenkinti

R. YUREVIČIUS

LAIKO

Puikų Restaurantą, kur gausite visokių

Skanių Valgių, Likerių, Vynų, Alaus

Parankiausia Lietuviam

Puiki Užėiga

Geras Patarnavimas

Sykį užėisi—kitą syk norėsi. Pabandyk.

343 Broadway

Brooklyn, N. Y.

Brooklyno ir Apiešlinkės Žinios

Sekmingas Mitingas Klaipėdos Klausimu

Pereitą sekmadienį McCaddin Svetainėje ant Berry St., Brooklyne, įvyko masinis lietuvių mitingas protestui prieš Hitlerio pasikėsinimą ant Lietuvos nepriklausomybės ir atplėšimą Klaipėdos.

Mitingą ruošė neseniai susidariusi Amerikos Lietuvių Taryba. Nors garsinimui buvo maža laiko, tačiau publikos prisirinko pilna svetainė, net ir balkonas beveik prisipildė.

Programa pradėta imaršavus svetainės kadetų būniui ir Lietuvių Legiono Dariaus-Girėno postui. Pirmiausiai sudainuota Lietuvos ir Amerikos himnai, o paskui buvo kalbos, pirmininkaujant "Amerikos" redaktoriui J. Laučkaiti.

Kalbėtojai buvo net penki: latvių veikėjas inž. Harry Lielnors, "Naujosios Gdynės" redaktorius J. V. Stilsonas, "Vienybės" redaktorius S. E. Vitaitis, Juozas Tysliava ir kun. Balkunas.

Kalbėtojai nei vienas neužsiminė apie dabartinį režimą Lietuvoje, o tik smerkė hitlerininkų grobuoniškus žygius ir pažadėjo visokią paramą Lietuvos žmonėms jų kovoje už nepriklausomybę. Gal ir gerai, kad "tautos vadas" palikta ramybėje, nes jeigu vieni būtų jį smerkę, o kiti garbinę, tai prakalbų turinys būtų neatsakęs mitingo tikslui. Bet reikia sakyti, kad kun. Balkunas savo kalboje pertoli išėjo į dausas. Jis tiesiog agitavo už karą, ir dar pasigyrė, kad kilus karui jis pats stotų armijon. Matyt, penktas prisakymas jau visai išėjo iš mados.

Pertraukoje buvo renkamos aukos Lietuvos nepriklausomybei ginti. Surinkta virš du šimtai dolerių.

Baigiant mitingą priimta rezoliucija, kuria kreipiamasi į Jungtinių Valstijų ir kitų šalių vyriausybes, prašant jas neduoti legalizacijos antspaudos Hitlerio grobiam.

Susirinkimas baigta sudainuojant Lietuvos himną.

BUVĖS.

Kriaučiai Baigia Darbus Nepradėję

Skamba keistai, bet taip yra. Tarpe sausio mėnesio ir velykinių švenčių yra, taip sakant, siuvėjų sezonas ir šiuo laikotarpiu visuomet pasirodo šiek tiek daugiau darbų. Bet šiais metais šis sezonas buvo gal dar prastesnis, nei pereinamais metais. Tiesa, ne visiems. Yra dirbtuvių, kurios dirba labai gerai. Yra tokių dirbtuvių, kurios dirba "tamsa nuo tamsos", nesilaikydamos jokių unijos nurodymų valandų nei kitokių unijos patvarkymų.

Bet, sulig įvairių unijos viršininkų raportų, daugelis New Yorko dirbtuvių šiame sezone "nei durų nebuvo atidaryę." Reiškia, kuomet vieni dirbo "dieną ir naktį," tai kiti neturėjo "nei stichio," kaip sako patys kriaučiai. Mat, kaip jau pirmiau esu rašęs, didelė dalis New Yorko siuvimo darbų yra išvežama į kitus miestus. Tai yra tikra betvarkė; ir už šitą betvarkę yra kaltinami patys augščiausi unijos viršininkai. Tie kaltinimai metama tiesiai viršininkams į akis.

Delei šitokios betvarkės reikiama didelis darbininkų nepasitenkinimas; o kad taip yra, tą galima matyti iš tikrą atsibuvusių New Yorko unijos viršininkų rinkimų. Nors rinkimų tvarka buvo rusiškai-demokratiška (vyriausi unijos viršininkai neturėjo jokios opozicijos), bet "prieš" balsų susirinko gana daug.

Štai kokie buvo rinkimų rezultatai.

Vyriausias New Yorko organizacijos gėspadorius L. Hollander: už—15,816; prieš—1,162. Kiti manadžeriai:

Catalanotti: už — 15,450; prieš—924; Arnone: už—9,204; prieš—401; Gold: už—7,226; prieš—416.

Sekretorius-iždininkas Miller: už—13,262; prieš—900.

Gali kas pasakyti, kad tai didelis skaičius balsų paduota prieš. Bet reikia žinoti, kad nėra jokios organizuotos opozicijos ir "prieš" nevedė jokios agitacijos. Gi kandidatai patys už save agitavo gana gyvai. Net "Advance" (unijos organas) buvo raginama balsuoti už visus "išbandytus ir patikimus" kandidatus. Na, ir nežiūrėti, kad nebuvo iš ko pasirinkti, kad prieš niekas jokios agitacijos nevedė, kad balsuoti "už" patarė ir unijos organas, o visgi susirinko gana didelis skaičius balsuotojų, kurie balsavo "prieš."

W. PECK.

Klaipėdos Klausimu Mitingas Newark

Newarko ir apiešlinkės Lietuvių Veikimo Komitetas šaukia svarbų masinį mitingą Klaipėdos klausimu. Mitingas įvyks šį sekmadienį, balandžio 2, Lietuvių Svetainėje, 180 New York Ave. Prasidės 2 val. po pietų.

Mitinge pakviesta kalbėti Juozas Tysliava, Juozas Stilsonas, Jonas Valaitis, vietos klebonas Kelmelis ir kiti. Įžanga nemokama.

Momentas yra labai svarbus, todėl visus šios apiešlinkės lietuvius kviečiame dalyvauti. Kalbėtojai nušvies dabartinę padėtį ir padarys reikiamas išvadas. Prašome nevēluoti.

Rengėjai.

B. Spudienėi Daryta Operacija

Gale pereinamos savaitės drg. B. Spudienėi buvo padaryta operacija. Nors ligonė dar silpna, bet jaučiasi daug geriau. Ji randasi Greenpoint ligonėje, ant penkto aukšto. Ligonę atlangyti galima sekmadieniais ir trečiądieniais, nuo 2 iki 4 val. po pietų.

Svarbus SLA 38 Kp. Susirinkimas

Sekamą ketvirtadienį, balandžio 6, Piličių Kliubo svetainėje įvyks SLA 38 kp. reguliari susirinkimas. Visi kuopos nariai prašomi dalyvauti. Po susirinkimo bus prelekcija. Prelektą ir temą paskelsim vėliau.

Susirinkimas prasidės 7:30 val. vakare. Bukite laiku.

PIRMININKAS.

Iš "Kongreso" Mitingo

Pereitą pirmadienį Grand Paradije svetainėje, Brooklyne, įvyko mitingas, kurį šaukė komunistų valdomas ALK Brooklyno skyrius. Mitingas šaukta ryšy su pastaraisiais įvykiais Klaipėdos krašte.

Oras pasitaikė lietingas, gal dėl to ir žmonių susirinko tik apie 200. O gal todėl, kad patys vieni komunistai mitingą ruošė (nors prisidengė kongreso vardu).

Šis mitingas buvo žymus iš dviejų atžvilgių: viena, komunistai jau nedainavo Lietuvos himno, o antra—A. Bimba pasirodė toks "karingas," kaip pereinamos sekmadienio mitinge, McCaddin Hall, kun. Balkunas.

Siurba, bepasakodamas apie Anglijos-Francijos norus įtraukti Rusiją į karą su Vokietija, neužmiršo ir Stilsoną patarkuoti.

Mitinge upas buvo prastas. Aukų surinko \$40.

K.

Komunistų "Kongreso" Demonstracija— Minus Kuodis

"Laisvė" plačiai garsino vieną antifašistinę demonstraciją, ruošią New Yorko. Raginta, kad ir Brooklyno lietuviai joje dalyvautų—aišku, po komunistų "kongreso" vėliava. Žmonės raginta rinktis prie Piličių Kliubo.

Paskelbtu laiku einu pro Pil. Kliubą, bet nematau demonstrantų. Stovi tik naujasis "centro biuro" slaužuninkas Kuodis—su flage po pažaste.

Net "Laisvė" tuo piktnasi. Antradienio laidoj piktai barama saviškiai. Esą, lietuviams padaryta "didelė gėda."

O man regis, kad lietuviai skaitė gėda dalyvauti ty staliniskų "demokratų" kraudėj. Koks jau čia malonumas rimtam žmogui but vienoj kompanijoj su tokiais politiniais akrobatais.

P-S.

Mezginų Unijoj Vėl Laimėjo Progresyviai

Pereitą savaitę įvykusiuose Mezginų Darbininkų Unijos 155 lokalo viršininkų rinkimuose progresyviai kandidatai gavo maždaug 78% balsų. Komunistai visai pralošė.

Manadžeriu vėl išrinkta Louis Nelson, prezidentu—Louis Levinson. Pildomojoj Taryboj irgi įėjo didelė didžiama progresyvių kandidatų. Ateinantį šeštadienį Webster Svetainėje, 11th St. ir 4th Ave., New Yorko, įvyks naujosios administracijos įvesdinimas. Kalbą sakys ILGWU prezidentas Dubinskis.

Serga Kazys Vilkas

Žinomas brooklynietis kriaučių darbuotojas Kazys Vilkas šiomis dienomis smarkiai susirgo. Gydomi namie, 402 S. 2nd St.

Šios Dienos Saugumo Reikalu

Šiuo metų laikotarpiu vaikams daugiausia pavojaus yra gatvėje, nes jie čia eina žaisti. Policijos departamento duomenys rodo, kad ant viešelių pavasarį ir vasarą daugiausiai įvyksta vaikų nelaimių sekamos aplinkybės:

Einant skersai ne ties skerskeliais;
Bėgant į šaligatvį;
Einant skersai kada šviesos rodo, kad negalima eiti;
Žaidžiant viduryje kelio;
Važinėjant ratukais arba dviračiais.

Tėvai ir auklėtojai privalo vaikams visuomet priminti saugumo reikalą. Jie už vaikų saugumą yra atsakingi. Reikia žiūrėti kur ir kaip vaikai žaidžia.

Negalima leisti vaikams žaisti tose gatvėse, kur eina vežimų judėjimas. Parkai ir žaislavietės yra saugios vietos vaikams žaisti; tėvai privalo įtikinti savo vaikus, kad žaidimams naudotųsi tam tikslui miesto bei socialių organizacijų nuskirtomis vietomis.

Trafiko Stotis "K."

Kaip Bus Su Čekų Pavilonu?

Kaip kitų dalyvaujančių Pasaulinėj Parodoj New Yorko valstybių, taip ir Čekoslovakijos jau įpusėta statyti paviljoną. Taip jau yra atgabenta iš Čekoslovakijos nemažas kiekis įvairių parodai skirtų daiktų.

Dabar, Čekoslovakiją užgrobus Hitleriui, parodos administracija nežino kas bus su čekų pavilonu. Kai kas mano, kad reikia palikti jį nebaigtą, kaip priminimą parodos lankytojams, kad fašizmo siaubunas prarijo dar vieną nepriklausomą valstybę.

MIRTYS-LAIDOTUVĖS

KRUNGLIS, Ona, 44 metų amžiaus, gyvenus 87-24—86th St., Woodhavene, mirė kovo 14 d. Buvo pašarvota Shalins (Šalinsko) koplyčioje. Palaidota Mt. Olivet kapinėse, Maspeth, kovo 18 d. Laidojimu rūpinosi P. W. Shalins (Šalinskas).

BERTULIENĖ, Teresė, 59 metų, gyvenus 1180 Putnam Ave., Brooklyne, mirė kovo 18 d. Palaidota kovo 21, šv. Jono kapinėse. Laidojo M. P. Ballas (Bieliauskas).

BRIEVA (Blesseville), Jonas, 46 metų amžiaus, gyvenęs 608 Grand St., Brooklyne, mirė vasario 23 d. Palaidotas vasario 27, Long Island National kapinėse.

ŠASKIENĖ, Cicilija, 60 metų amžiaus, gyvenus 408 Grand St., Brooklyne, mirė vasario 20. Palaidota vasario 22, Trejybės kapinėse. Visus tris nabašnikus laidojo graborius M. P. Ballas.

DAILYDENAS, Juozas, 55 metų, gyvenęs 383 S. 4th St., Brooklyne, mirė vasario 25 d. Palaidotas vasario 28, šv. Jono kapinėse.

SUMSKIS, Jurgis, 62 metų, gyvenęs 263 Stagg St., Brooklyne, mirė vasario 26 d. Palaidotas kovo 1, Trejybės kapinėse.

nėse. Abu laidojo graborius J. Garšva.

Evergreen 8-9770

J. GARŠVA GRABORIUS (Undertaker)

Laidotuvių Direktorius

Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karetas veselėjoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.

231 Bedford Avenue
BROOKLYN, N. Y.

Lietuviškas Restaurants

BAR & GRILL

Pulkiai įruošta, labai jauki įstaiga, kur gausite visokių

Likerių, Vyno, Alaus
Daug Skanių Valgių
ir draugišką patarnavimą

J. ZEIDAT, Savininkas
411 Grand St., Brooklyne

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK

161 No. 6 Street

VALANDOS

8—10 rytė
1—2 p. p.
6—8 vak.
Sventadieniai susitarus
Tel. Evergreen 8-9229

DR. ED. W. ZUKAUSKAS

4302 Flatlands Ave.

VALANDOS

1—2 p. p.
6—8 vak.
Ir pagal sutartį
Tel. Navarre 8-1919

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)

221 So. 4 Street

VALANDOS

9—12 rytė
1—8 vak.
Penktadieniai uždaryti
Tel. Evergreen 7-6868

Evergreen 8-7027

"GARSAS" BAKERY, Inc.

Gera Duona—žmogaus Sveikata

Lietuviai yra sveiki ir stiprūs žmonės todėl, kad jie valgo tikrą Lietuvišką Duoną. "Garso" Keptuvė kepa geriausią Lietuvišką Duoną, Keiksus ir Pyragaičius vestuvėm ir kitokiems pokiliam.

Siunčia ir į kitus miestus.

64-66-68 So. 2nd St., Brooklyn, N. Y.

Krautuvė Po No. 68 So. 2nd St.

VINCAS J. DAUNORA

APTEKORIUS

Vienatinė Seniausia ir Didžiausia

VAISTINĖ

IPRASKITE JĄ LANKYTI

229 BEDFORD AVE.

KAMPAS NORTH 472 GATVĖS

BROOKLYN, NEW YORK

PASITIKĖKITE SAVAISIAIS!

Pirkdami Degtinę Arba Vyną, Visados
PIRKITE LIETUVISKAME MONOPOLYJE

Lietuviškame Monopolyje gausite nuo pigiausių rusiš degtinės iki brangiausių.

Pasirinkti galite iš tukstančio rusių

Vestuvėm arba kitokiems didesniems rengimams, nepirkit kitur, nepasiklausę Lietuviškame Monopolyje delei kainų.

REPUBLIC LIQUOR STORE

415-417 Keap Street
(Arti Grand St.)

Brooklyn, N. Y.
X. STRUMSKIS, Savininkas

LIETUVIAI!

Pirkite tik lietuvių gamybos "OVER GLOBE" avalynę ir tik lietuviškose krautuvėse. Čia jūs rasite visokios rūšies ir geros kokybės BATŲ, BATELIŲ, GALIOSIŲ, RUBBERS, ARCH SUPPORT, SLIPPERS, SNEAKERS ir moterims šilko KOJINES.

Užtikriname, kad pirkinį ir kainą jūs busite pilnai patenkinti.

Milchius Shoe Shops, Inc.

235 Grand St., Near Driggs St., Brooklyn
56-27 Clermont Ave., Maspeth, L. I., N. Y.
66-31 Grand Avenue, Maspeth, L. I., N. Y.
69-21 Grand Avenue, Maspeth, L. I., N. Y.

Pasaulinė Parodos Išvakaryje

New Yorko tuoj atsidarys Pasaulinė Paroda. Iš toli ir arti vyks žmonės, kad ją pamatyti. Vyks ir lietuviai

KAI JUS ATVYKSITE Į NEW YORKĄ, UZEIKIT Į

NEW STAR RESTAURANT & BAR

Čia jūs gausit įvairių namie gamintų valgių, skanaus vyno, likerių ir alaus.

Mandagus ir greitas patarnavimas, prieinamos kainos. Kurie pas mus lankosi, visi yra patenkinti. Ir jūs busite patenkinti.

Harry Mosechuk, Savininkas

89 EAST BROADWAY NEW YORK CITY

Telefonas: Dry Dock 4-8235